

Analýza financování sportu v České republice

verze shrnující

Materiál vypracován ve spolupráci Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy a Českého olympijského výboru.

Vydáno dne 16. 4. 2009.

Obsah

1	Úvod	4
1.1	Cíl studie	4
1.2	Verze studie	4
1.3	Použité zdroje a kvalita dat	4
1.4	Autorský tým	5
2	Význam sportu ve společnosti	6
2.1	Sociální integrace, rovné příležitosti.....	6
2.2	Upevňování zdraví a kvalita života	6
2.3	Rekreace, obnova sil.....	6
2.4	Hospodářský rozměr sportu	7
2.5	Aktivní občanství.....	7
2.6	Výchova a vzdělání	7
2.7	Prožitek a seberealizace.....	8
2.8	Zdatnost	8
2.9	Sportovní výkony	8
2.10	Státní reprezentace, vlastenectví	8
2.11	Mezinárodní kontakty a podpora míru	8
2.12	Použitá literatura a zdroje dat	9
3	Státní výdaje do oblasti sportu 1989-2008	10
3.1	Výsledky – grafické vyjádření	10
3.1.1	<i>Graf výdajů státního rozpočtu včetně odvodů loterijních společností do oblasti sportu.....</i>	<i>10</i>
3.1.2	<i>Graf vývoje zastřešujících výdajů do sportu přepočtených na úroveň roku 2008</i>	<i>11</i>
3.2	Výsledky – komentář.....	11
3.3	Použitá literatura a zdroje dat	12
3.4	Použitá metodologie a doplňující komentáře.....	12
3.4.1	<i>Výdaje do oblasti sportu z úrovně státu, tj. přímé výdaje vlády.....</i>	<i>12</i>
3.4.2	<i>Výdaje do oblasti sportu na úrovni regionů (tj. krajů)</i>	<i>12</i>
3.4.3	<i>Výdaje do oblasti sportu na úrovni obcí (včetně měst).....</i>	<i>12</i>
3.4.4	<i>Výdaje do oblasti sportu z loterijních činností.....</i>	<i>12</i>

4	Financování sportu v zemích Evropské unie	13
4.1	Výsledky – grafické vyjádření	13
4.1.1	<i>Země Evropské unie – porovnání veřejných výdajů na sport na 1 obyvatele (EUR / OBYVATEL) 13</i>	
4.1.2	<i>Země Evropské unie – porovnání veřejných výdajů na sport vůči HDP</i>	<i>14</i>
4.1.3	<i>Země Evropské unie – porovnání vládních výdajů na sport s úspěšností na OH</i>	<i>14</i>
4.2	Výsledky – komentář.....	15
4.3	Použitá literatura a zdroje dat	15
4.4	Použitá metodologie a doplňující komentáře.....	15
4.4.1	<i>Studie francouzského předsednictví jako hlavní zdroj dat</i>	<i>15</i>
4.4.2	<i>Úpravy dat a dopočítání chybějících dat v oblasti veřejných výdajů</i>	<i>16</i>
4.4.3	<i>Výdaje na úrovni regionální a obcí („Local authorities“)</i>	<i>16</i>
4.4.4	<i>Otázka podchycení výdajů do sportu ze stran monopolních sázkových společností.....</i>	<i>16</i>
4.4.5	<i>Vládní výdaje v porovnání se sportovní úspěšností na OH.....</i>	<i>16</i>
4.4.6	<i>Studie EU-Sport office a ENGSO</i>	<i>16</i>
5	Přínos sportovního prostředí pro státní rozpočet	17
5.1	Výsledky – grafické vyjádření	17
5.1.1	<i>Struktura financování sportu podle francouzské studie „Study of public and private financing of sport in Europe (2008)“</i>	<i>17</i>
5.1.2	<i>Výsledný pozitivní efekt sportu pro státní rozpočet</i>	<i>18</i>
5.2	Výsledky – komentář.....	19
5.3	Použitá literatura a zdroje dat	19
5.4	Použitá metodologie a doplňující komentáře.....	20
5.4.1	<i>Metoda opírající se o údaje ve francouzské studii „Study of public and private financing of sport in Europe (2008)“</i>	<i>20</i>
5.4.2	<i>Metoda opírající se o údaje v Bílé knize o sportu (2007)</i>	<i>21</i>
5.4.3	<i>Studie Ladislava Malého „Sport a ekonomika státu“</i>	<i>21</i>
5.4.4	<i>Závěr.....</i>	<i>21</i>

1 Úvod

1.1 Cíl studie

Cílem studie je odpovědět co možná nejpřesněji na následující otázky:

- jaký je společenský přínos sportu a jakou má roli ve společnosti,
- jaký objem veřejných prostředků se ročně vynaloží na podporu sportu a jak se tato podpora mění v čase,
- srovnání veřejných výdajů na sport v kontextu Evropské unie,
- zda je sport čistým příjemcem nebo plátcem do státního rozpočtu.

Soustředíme se proto ve studii na co nejpřesnější zdokumentování stávajícího stavu a podchycení trendů a závislostí. Není záměrem navrhnout východiska pro potenciálně identifikované příležitosti ke zlepšení.

1.2 Verze studie

Tato studie má dvě základní verze - shrnující a detailní.

Shrnující – na omezeném počtu 22 stran poskytuje závěry všech hlavních kapitol s udáním základních použitých zdrojů. Shrnující verze rovněž obsahuje hlavní výstupní výpočty. Tato studie je určena pro komunikaci se zástupci vládních a sportovních institucí a rovněž pro komunikaci s médii.

Detailní – tato verze obsahuje plná znění zásadních použitých zdrojů a rovněž dílčí výpočty. Tato verze je primárně určena pro autorské kolektivy navazujících studií. Verze je samozřejmě přístupná všem, které zajímá hlubší úroveň detailu.

1.3 Použité zdroje a kvalita dat

Snahou autorského týmu bylo používat data z dostupných zdrojů (v těchto případech jsou použité zdroje vždy uvedeny). V omezené míře musel autorský kolektiv přistoupit i k vlastnímu sběru primárních dat.

Vzhledem k tomu, že sběru dat o financování sportu se v České republice ani v žádné jiné zemi EU nikdo konzistentně a dlouhodobě nevěnoval, nebyla pro studii k dispozici data v časově i teritoriálně homogenní formě. Tento stav si vynutil řadu zjednodušení a zejména práci s agregovanými údaji. Přesto použitá metodika konzultovaná se státní správou zajišťuje, že výsledky studie jsou na národní úrovni vypovídající a lze s nimi pro účely deklarované v úvodu studie pracovat.

V průběhu dvaceti let, které studie popisuje, došlo k řadě zásadních změn. Změna politického systému, vznik nového státu, změna odvodů loterijních společností, nové státoprávní uspořádání, změna vlastníků sportovních zařízení a další. Dále je nesnadné porovnávat způsoby a objemy financování v jednotlivých státech Evropské unie. Země se od sebe zásadně liší velikostí, státoprávním uspořádáním, objemem HDP, ale i historickou pozicí sportu v dané zemi. Z tohoto důvodu je potřeba státy porovnávat pouze ve „velkých“ číslech. Při větší podrobnosti jsou čísla mnohdy neporovnatelná a to z následujících důvodů:

- ekonomická data ze sportovní oblasti jsou obtížně dostupná a často ani neexistují ve srovnatelně definovaných ukazatelích, neboť sport není samostatným statisticky sledovaným oborem. To platí jak pro Českou republiku, tak i pro většinu ostatních států EU. Za výjimku lze považovat pouze Francii a

Analýza financování sportu v České republice

Rakousko, které mají velmi podrobně propracované financování sportu, jak na úrovni státu, tak i regionů a samospráv,

- i v případě, že data existují, je často otázkou, zda se jedná o prostředky vydané výhradně na sport. Toto platí především u víceúčelových hal anebo výdajů, které primárně zlepšují infrastrukturu v dané lokalitě. V těchto případech lze hodnotit výdaje spíše jako smíšené, podporující kulturu, dopravní infrastrukturu a volnočasové aktivity,
- z důvodu porovnání nákladů v čase byly eliminovány nesystémové náklady, pocházející především z příloh státního rozpočtu.

Cílem autorského týmu tedy bylo postupovat co nejtransparentněji, tj. přesně popsat použité zdroje, jasně pojmenovat zjednodušení, ke kterým došlo a jevy, od kterých bylo vědomě abstrahováno. Autoři se rovněž snažili kvantifikovat nebo alespoň komentovat možné odchylky způsobené nutným zjednodušením. Řečeno sportovní terminologií, autorský tým hrál fair play a tam, kde se octli na hranici regulí, tak o tom jasně informuje.

1.4 Autorský tým

Tým byl sestaven tak, aby byli zastoupeni představitelé hlavních sportovních sfér:

- Státní správa
- Akademická sféra
- Vrcholový sport
- Sport výkonnostní a sport pro děti a mládež

Autorský tým	Organizace	Funkce
Kocourek Jan	MŠMT	Náměstek ministra MŠMT
Vosyka Miroslav	MŠMT	Ředitel oboru sportu MŠMT
Kejval Jiří	ČOV	Místopředseda pro ekonomiku a marketing
Dovalil Josef	ČOV / FTVS UK	Místopředseda pro olympismus, pedagog
Hulinský Petr	ČOV	Člen výkonného výboru
Kynos Jiří	ČOV	Ekonomický ředitel
Hora Daniel	ČOV	Externí poradce
Novotný Jiří	VŠE	Vysokoškolský pedagog
Boháč Jan	ČSTV	Generální sekretář ČSTV
Jon Miloš	Krajský úřad Královéhradeckého kraje	Člen výboru pro sport a volnočasové aktivity

Oponentní tým	Organizace	Funkce
Zajíček Zdeněk	Český svaz basketbalu	Předseda
Tomajko Dušan	Universita Palackého v Olomouci	Děkan fakulty tělesné kultury
Janota Eduard	Ministerstvo financí	Náměstek ministra MF

2 Význam sportu ve společnosti

Sport je lidská činnost založená na základních společenských, výchovných a kulturních hodnotách. Sport tyto hodnoty bez ohledu na pohlaví, rasu, věk, zdravotní postižení, náboženství a víru, sexuální orientaci a společenské či ekonomické zázemí u jednotlivců i ve společnosti jako celku posiluje.

Sport představuje v současnosti společenský a ekonomický jev narůstajícího významu, jež význačným způsobem přispívá k rozvoji společnosti. V zemích EU se sportem v různých formách zabývá vysoké procento populace. V průměru 20% je organizováno v klubech, velká část sportuje neorganizovaně. Tuto skutečnost odráží v posleních 10 letech aktivní přístup rozhodujících evropských institucí.

2.1 Sociální integrace, rovné příležitosti

Sport je oblastí lidské činnosti, která se všeobecně těší velkému zájmu lidí a která má zároveň obrovský potenciál je sdružovat a oslovovat, a to bez ohledu na věk či společenský původ. Významným způsobem tak posiluje hospodářskou a společenskou soudržnost, pomáhá vytvářet integrovanější společnost včetně dosažení rovného postavení mužů a žen. Důležité je to zvláště u mladých lidí, lidí zdravotně postižených a lidí pocházejících ze znevýhodněných poměrů. Sport vytváří pocit sounáležitosti a spoluúčasti – může být tedy důležitým nástrojem integrace přistěhovalců a vyloučených skupin společnosti.

2.2 Upevňování zdraví a kvalita života

Existuje řada důkazů, že nedostatek tělesné aktivity zvyšuje výskyt nadváhy, obezity a četných chronických onemocnění (kardiovaskulární choroby a diabetes), které snižují kvalitu života, ohrožují život jednotlivců a zatěžují státní rozpočet, zejména rozpočet zdravotnictví. Sport jako nástroj prevence a zdraví upevňující tělesné aktivity má dalekosáhlejší vliv než jakékoli jiné společenské hnutí. Sport lidi přitahuje a je pozitivně vnímán. V této souvislosti lze citovat údaj z panelu ekonomického fóra v Davosu v únoru 2009 (Sport: Untapped Asset) „Každý dolar investovaný do sportu ušetří čtyři dolary ve zdravotnictví.“ Potvrzuje se tak zjištění dřívější rakouské studie Sport und Gesundheit.

2.3 Rekrece, obnova sil

Sport v tomto smyslu představuje individuálně i společensky prospěšnou činnost. Tělesný pohyb patří k základním faktorům aktivního odpočinku, který účinně kompenzuje pracovní vypětí a častou jednostrannost současného života, poznamenaného navíc nedostatkem pohybu.

I když primárně se jedná o zotavení po práci a udržování tělesné a duševní kondice prostřednictvím sportu, lze to považovat za vhodnou součást využívání volného času a doplněk životního stylu a v důsledku toho o kultivaci tvořivých sil člověka.

2.4 Hospodářský rozměr sportu

Sport představuje také dynamické a rychle rostoucí hospodářské odvětví. Může sloužit jako nástroj pro místní a regionální rozvoj, obnovu měst a pro rozvoj vesnic. Naznačují to dosavadní studie a analýzy vnitrostátních rozpočtů, zisků z velkých sportovních akcí a nákladů způsobených tělesnou nečinností, včetně stárnutí obyvatelstva.

Sport je s ekonomikou propojen mnoha přímými i nepřímými vztahy. Ty působí obousměrně tak, že ekonomika vytváří pro rozvoj sportu příznivé podmínky a sport napomáhá rozvoji národní ekonomiky. Patří sem:

- organizace sportovních akcí,
- výstavba sportovních objektů a zařízení,
- výroba zařízení pro sportovní objekty, výroba nářadí a náčiní,
- obchod se sportovním zbožím,
- služby (např. fitcentra, posilovny, organizované „školy“ a kurzy pro děti, mládež i dospělé),
- doprava sportovců a diváků,
- cestovní ruch – sportovní turistika,
- modernizace infrastruktury ve spojitosti se sportem,
- mediální sféra.

Podle Bílé knihy o sportu generuje sportovní prostředí v zemích EU až 3.7% HDP a zaměstnává až 5.4% pracovní síly.

2.5 Aktivní občanství

Účast v týmu, zásady fair play, dodržování pravidel hry, respekt vůči ostatním, solidarita a disciplína, jakož i pořádání amatérských sportů v rámci neziskových klubů, to vše posiluje aktivní občanství. Dobrovolnická práce ve sportovních organizacích skýtá mnoho příležitostí k neformálnímu vzdělávání. Sport rovněž nabízí mladým lidem atraktivní možnosti zapojení se do společnosti a může je pomoci odvést od delikvence. Společenské uplatnění ve sportu se projevuje veřejnou aktivitou (soutěže, tréninky, slavnosti a další formy), která tvoří součást národních kultur. Sport patří také k aktivitám se značným potenciálem podpory mezikulturního dialogu.

2.6 Výchova a vzdělání

Sport sehrává roli ve formální i neformální výchově a ve vzdělávání, tím napomáhá k posílení lidského kapitálu. Hodnoty, které sport zprostředkovává, přispívají k rozvoji vědomostí, dovedností, motivace, utváření osobnosti, odolnosti, formování charakteru, odpovědnosti, sebehodnocení, smyslu pro povinnost, vztahu k ostatním, houževnatosti, cílevědomosti, sebeovládání, připravenosti k osobnímu nasazení, překonávání překážek. Příznivě ovlivňuje fyzický i mentální rozvoj dětí. Pomáhá učit se jistým pravidlům a respektovat rovné příležitosti, podporuje rozvoj schopnosti soustředění, schopnosti učit se a buduje sebedůvěru. V souhrnu se jedná o prvky socializace a morálky, tj. ovlivňování chování lidí ve vztahu k lidskému společenství.

2.7 Prožitek a seberealizace

Člověk musí obstarávat své životní potřeby, musí regenerovat své síly, ale může a postupně i musí ve volném čase (který do značné míry také určuje úroveň člověka) prožitkově obohacovat svůj svět. Tomu může sloužit i sport jako spontánní přitažlivá emocionálně nasycená činnost. Trénink i soutěžení přináší uspokojení z pohybu, spolupráce, sociálního kontaktu, ze zdařilých pokusů o překonání překážek, z vítězství, popularity a společenského postavení. Sport je přitažlivý i divácky, ale divácký zážitek nemůže být a není zdaleka tak silný a nosný jako aktivní činnost. Sport je jednou z oblastí umožňující seberealizaci člověka podle jeho dispozic, přitom svět prožitků zde není pouze „konzumován“, ale i „produkován“.

2.8 Zdatnost

Sport je nejen zdrojem prožitků, ale jako pohybová aktivita ve svých důsledcích také prostředkem tělesného rozvoje člověka, sport má význam jako aktivní činitel zvyšování zdatnosti a výkonnosti. Výsledkem působení sportu je kromě jiného tělesný rozvoj, tedy aspekt, který je v moderním světě zanedbáván. Jeho ekonomický význam, ve smyslu pracovním a zdravotně preventivním, je zřejmý.

2.9 Sportovní výkony

Ke sportu patří také zvláštní uznání mimořádných výkonů. Vysoká sportovní úroveň přesvědčuje z kulturního hlediska nejen sama sebou, ale chrání současně před provinční malostí. Proto také vysoké výkony ve sportu – stejně jako v hudbě, tanci, baletu nebo malířství – svým způsobem smysluplné a inspirativní, jsou výrazem dosahování aktuálních hranic lidských možností. Ve srovnání s jinými oblastmi života se tak děje výslovně pod kontrolou pevně stanovených pravidel. Ve sportu není dovoleno všechno, co by bylo možné, v rámci pravidel nemá ovšem sport hranic. A v tom je právě jeho zvláštní půvab, někdy i jeho nezměrnost, avšak zároveň i jeho autenticita. Pro diváky jsou výkony ve sportu dramatickým zážitkem, mají propagační význam zejména pro děti a mládež. Ve vystupování sportovců je současně skryt velký potenciál ovlivnění (pozitivní za předpokladu, že se prezentují nejen výsledky soutěží, ale i chováním a atmosférou nevybočující z uznávaných společenských norem).

2.10 Státní reprezentace, vlastenectví

Velké mezinárodní sportovní soutěže se stávají světovými, kontinentálními či regionálními společenskými událostmi. Sportovci jsou považováni za vyslance – reprezentanty svých zemí a jejich výkony dostávají vědomě či nevědomě další rozměr – součást zahraniční prezentace sportu, kultury a úrovně té které země. Současně směrem dovnitř bývají zdrojem národní hrdosti a vlastenectví.

2.11 Mezinárodní kontakty a podpora míru

Sportovní soutěže a kontakty na všech úrovních sportu mají potenciální váhu pro porozumění mezi jednotlivými národy a kulturami. Olympijské hnutí spojuje rozvoj sportu s cílem podpořit mír prostřednictvím sportu a olympijských ideálů, podpořit přátelství a porozumění ve světě a zvláště vyzdvihnout starou řeckou tradici olympijského příměří. Sport může hrát roli v souvislosti s různými aspekty zahraničních vztahů jako položka v programech zahraniční pomoci a jako součást dialogu mezi partnerskými zeměmi a v rámci veřejné diplomacie.

2.12 Použitá literatura a zdroje dat

Následující tabulka prezentuje použité zdroje dat a rovněž jména osob zodpovědných za získání dat.

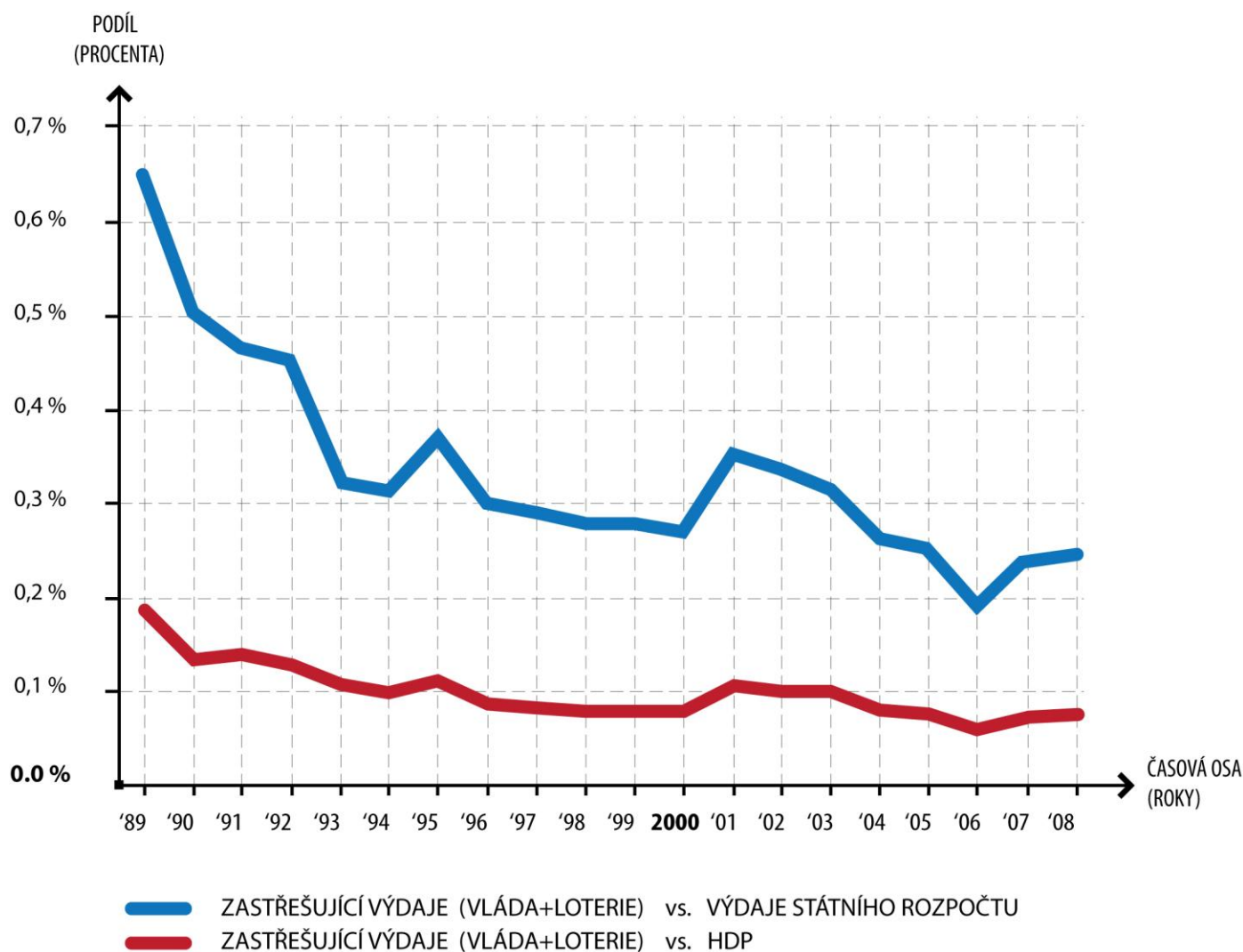
Data a témata	Zdroj	Odpovědný za zpracování zdroje
Význam sportu	Doc. Dovalil – vlastní publikační činnost	Dovalil Josef
Význam sportu	Bílá kniha o sportu (2007, Komise Evropské Unie)	Dovalil Josef
Financování sportu	Sport Financing Survey (2007, EU-Sport Office)	Boháč Jan
Význam sportu	Deklarace z Nice (2000, Komise Evropské Unie)	Boháč Jan
Základní dokument EU	Lisabonská smlouva (2008, Komise Evropské Unie)	Boháč Jan
Odhad ušetřených prostředků za zdravotnictví díky sportu	Ekonomické fórum Davos – Sport: An untapped Asset..... /*	Kejval Jiří
Sport a zdraví	Sport und Gesundheit (2000, BSO + Bundes-ministeriums für soziale Sicherheit und Generationen + Universität Wien	Boháč Jan
Význam sportu	EU Physical Activity Guidelines (2008, Komise Evropské Unie)	Boháč Jan
Hospodářský rozměr sportu	Stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru k Bílé knize o sportu (2008, Evropská komise)	Kejval Jiří
Odhad HDP generovaného sportem	Bílá kniha o sportu (2007, Komise Evropské Unie)	Kejval Jiří
Odhad zaměstnanosti generované sportem	Bílá kniha o sportu (2007, Komise Evropské Unie)	Kejval Jiří

* <http://www.euractiv.com/en/sports/davos-underlines-economic-value-sport/article-179279>

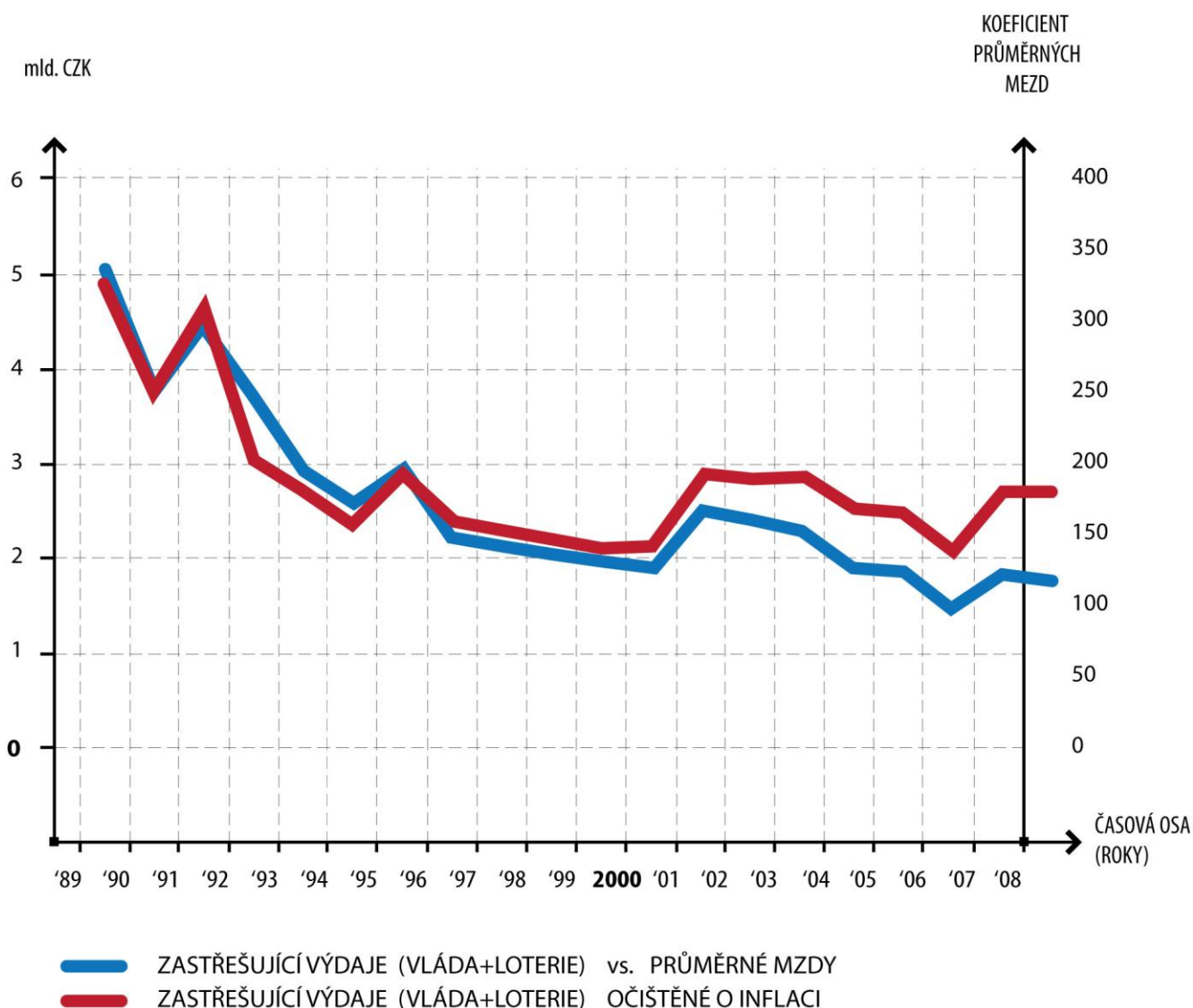
3 Státní výdaje do oblasti sportu 1989-2008

3.1 Výsledky – grafické vyjádření

3.1.1 Graf výdajů státního rozpočtu včetně odvodů loterijních společností do oblasti sportu

3.1.2 Graf vývoje zastřešujících výdajů do sportu přepočtených na úroveň roku 2008

3.2 Výsledky – komentář

Hlavní snahou autorského týmu bylo zpracování časové řady státních výdajů do oblasti sportu v letech 1989 až 2008. Pro porovnání údajů, které byly snímány v různém politickém prostředí, v různých státech, v různých vlastnických a státoprávních podmínkách, se snažil tým eliminovat tyto vlivy. Základní vodítko přitom vždy zůstává: evidovat jen ty prostředky, které jdou přímo do sportovního prostředí. Z výsledků je patrné, že v období před rokem 1990 byl sport preferovaným odvětvím. Po roce 1989 pak následoval prudký pokles financí směřujících do sportu. Dna dosáhl v letech 1997-1998, kdy výdaje na sport činily méně než polovinu procentuelních výdajů ze státního rozpočtu v porovnání s rokem 1989. Poté začalo docházet k navyšování zdrojů, které vyvrcholilo v roce 2001. Poté především z důvodu rychlého hospodářského růstu, který nebyl adekvátně promítnut ve výdajích na sport, začalo docházet k trvalému poklesu. Tento trend byl umocněn rozhodnutím sportovního prostředí o financování víceúčelové arény v Praze. Tyto faktory nadále ovlivňovaly objem financí tak, že podíl peněz sportovního prostředí se v současné době dostal na rekordně nízké hodnoty k poměru objemu státního rozpočtu. Podobný trend je možné pozorovat i v případech, že se finance vztáhnou k parametru HDP eventuálně k průměrným mzdám v ČR v jednotlivých letech.

3.3 Použitá literatura a zdroje dat

Následující tabulka prezentuje použité zdroje dat a rovněž jména osob zodpovědných za získání dat

Data a Témata	Zdroj	Odpovědný za zpracování zdroje
Výdaje státního rozpočtu na sport 1993-2008	Především oficiální zdroje Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy	Vosyka Miroslav
Výdaje státního rozpočtu na sport 1989-1992	Investigace zejména co se týká přímých výdajů ministerstev mimo toky ČSTV / loterijní společnost (obrana, vnitro, školství)	Kynos Jiří
Výdaje loterijní společnosti	Oficiální údaje loterijní společnosti	Kejval Jiří
Výdaje regionů (krajů) a obcí	Vlastní sběr dat/Sběr dat na Královéhradeckém kraji za r. 2008	Jon Miloš
Celkové výdaje státního rozpočtu 1989-2008	Oficiální údaje ČSÚ	Kejval Jiří
Údaje o roční inflaci a průměrných mzdách	Oficiální údaje ČSÚ	Kejval Jiří

3.4 Použitá metodologie a doplňující komentáře

3.4.1 Výdaje do oblasti sportu z úrovně státu, tj. přímé výdaje vlády

Zde se autorský tým rozhodl přihlížet pouze k systémovým a plánovaným položkám a tedy nepřihlížet k mimořádným a nesystémovým (příloha SR) výdajům, se kterými nelze pracovat v delší časové řadě.

3.4.2 Výdaje do oblasti sportu na úrovni regionů (tj. krajů)

Údaje o zdrojích na úrovni regionů nebyly autorským týmem zařazeny do celkové analýzy z důvodu změny státoprávního uspořádání v letech 1993, 2002. Relevantní údaje pro financování sportu na úrovni regionů je možné evidovat až od změny VÚSC v roce 2002.

Pozn. autorského týmu: na základě shromážděného vzorku dat a následné analýze lze odhadovat, že výdaje z regionálních rozpočtů na sport se pohybují mezi 10% až 25% plánovaných vládních výdajů na sport.

3.4.3 Výdaje do oblasti sportu na úrovni obcí (včetně měst)

Autorský tým shromáždil data o financování sportu městy a obcemi na základě vlastní analýzy, kterou prováděl ve statistickém šetření na vzorku třiceti měst a obcí v České republice. Tyto údaje jsou platné pro rok 2008. Historická data byla však dopočítána pouze trendovou statistickou metodou (proporce vůči sumě celkových státních rozpočtových výdajů na sport). Autorský tým se poté rozhodl nezahrnovat zdroje z městských a obecních rozpočtů do časové analýzy. Započtení těchto výdajů by nijak věcně nepřispělo k analýze celkového trendu.

3.4.4 Výdaje do oblasti sportu z loterijních činností.

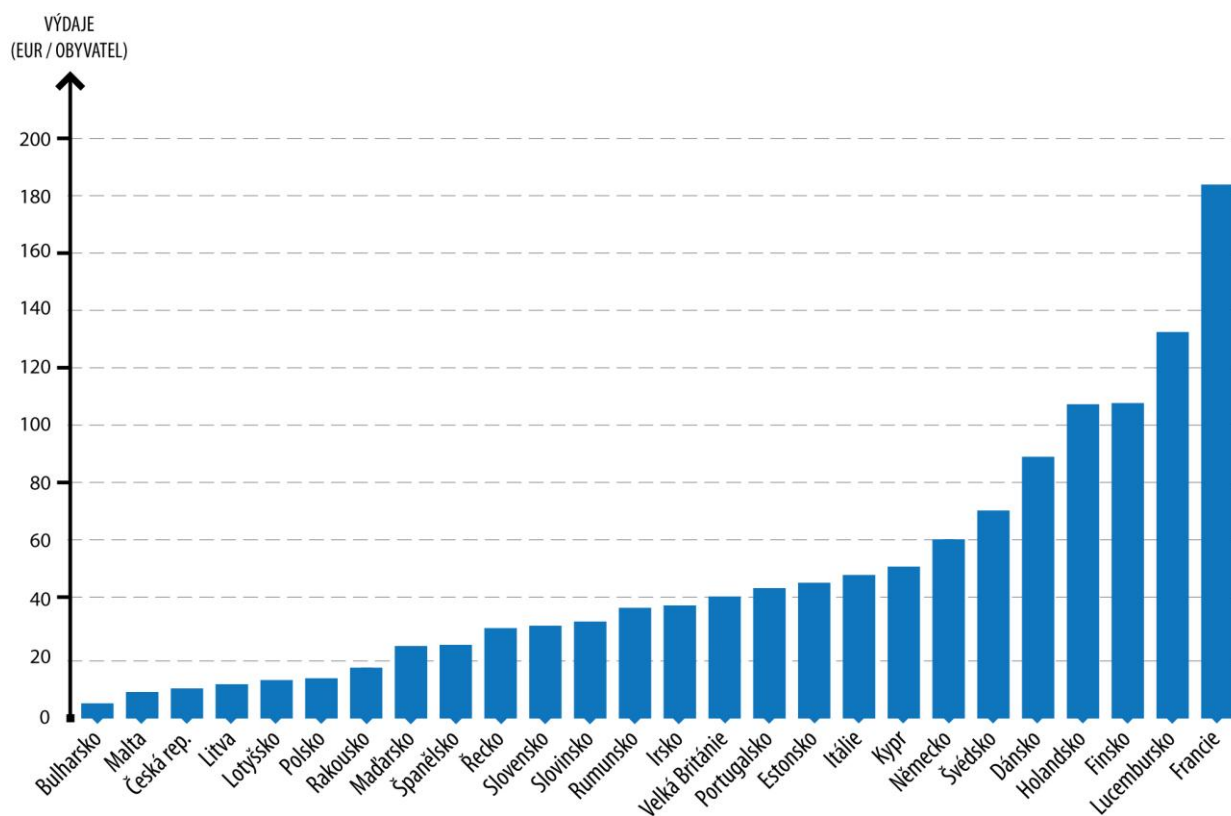
Loterijní činnosti ve své původní podobě z roku 1989 výrazně změnily svoji tvář. A to jak z hlediska vlastnických vztahů, tak z hlediska velikosti trhu a struktury.

Do analýzy nebyly zahrnuty odvody od roku 2004 spojené s úhradou nákladů souvisejících s výstavbou víceúčelové arény v Praze.

4 Financování sportu v zemích Evropské unie

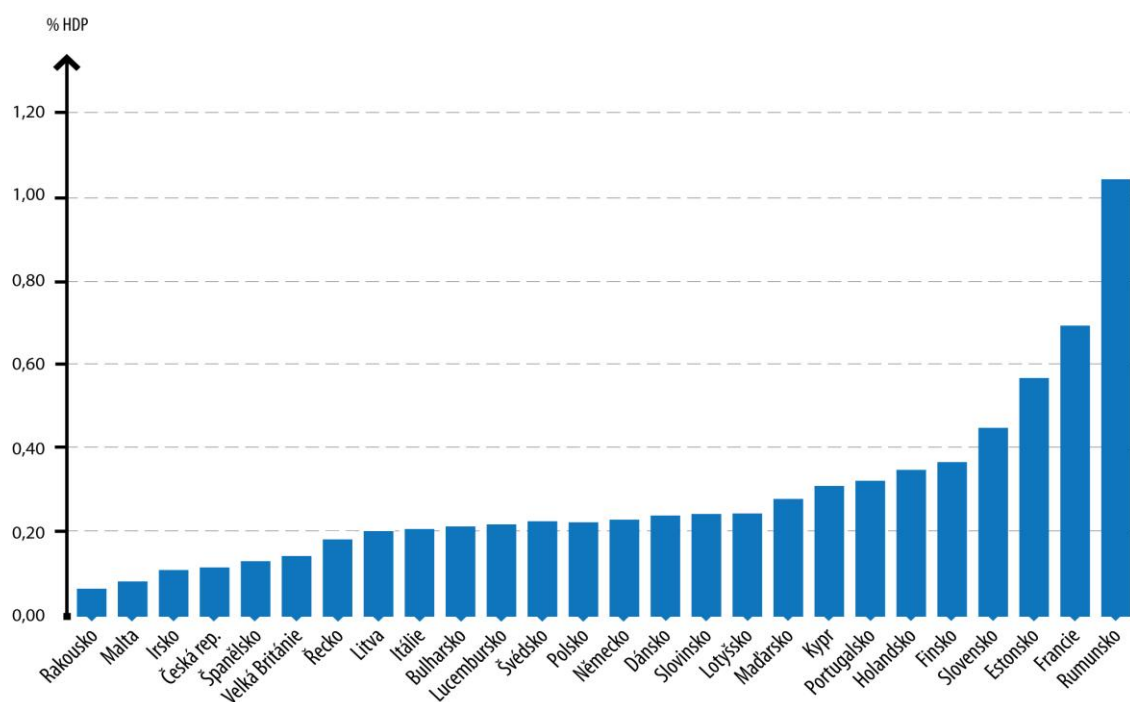
4.1 Výsledky – grafické vyjádření

4.1.1 Země Evropské unie – porovnání veřejných výdajů na sport na jednoho obyvatele

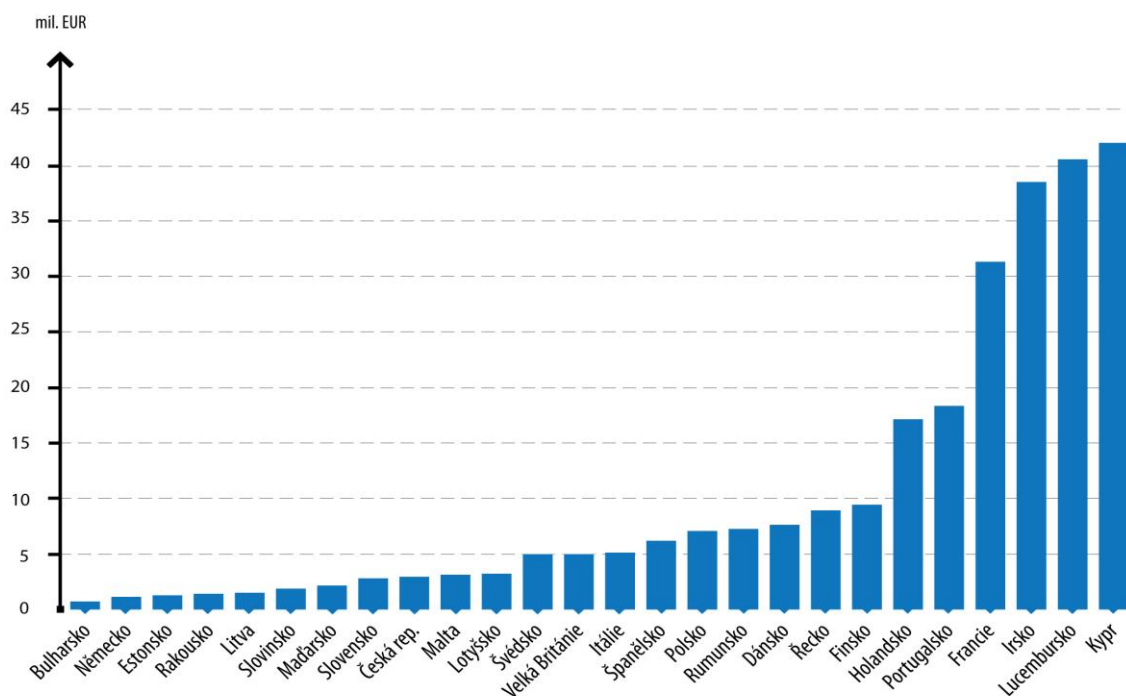

č

4.1.2 Země Evropské unie – porovnání veřejných výdajů na sport vůči HDP

4.1.3 Země Evropské unie – porovnání vládních výdajů na sport s úspěšností na OH

4.2 Výsledky – komentář

Porovnání financování sportu v České republice a ve státech EU je jedním z klíčových bodů této analýzy. Autorský tým vycházel z dostupných dat, které byly převzaty ze studie francouzského předsednictví. Chybějící data byla převzata z materiálů národních organizací eventuálně mezinárodních organizací zabývajících se problematikou financování sportu. Údaje, které nebyly dostupné, byly dopočítány extrapolací metodou. Autorský tým se rozhodl porovnávat státy Evropské unie podle veřejných výdajů na sport na jednoho obyvatele. V tomto srovnání skončila Česká republika v rámci EU s třetími nejnižšími veřejnými výdaji. Porovnání dominuje Francie s výrazně nejvyššími výdaji. Srovnatelné státy, jak z hlediska síly ekonomiky, tak z pohledu počtu obyvatel, se pohybují zhruba v polovině srovnání. V grafu porovnání veřejných výdajů na sport vs. procento HDP dané země je Česká republika s 0.11% HDP na čtvrtém místě od konce. Zajímavé jsou oba konce grafu, kdy nejnižší procento HDP z celé EU zaujímá Rakousko (0,06%), naopak nejvyšší podíl má Rumunsko (1,05%). Státy srovnatelné velikostí a ekonomikou se rozprostírají v celé škále grafu. Zajímavý je i další graf, který komentuje vládní výdaje na sport s porovnáním se sportovní úspěšností země na olympijských hrách. Jako základ pro úspěšnost vzal tým v úvahu zisk medailí za poslední čtyři olympijské hry, dvoje zimní a dvě letní. V tomto srovnání vychází Česká republika v pořadí devátá. Nejefektivnější systém reprezentuje Bulharsko a Německo. Graf uzavírá Kypr, Lucembursko a Irsko, kterým se nepodařilo za uplynulé čtyři OH získat ani jednu medaili.

4.3 Použitá literatura a zdroje dat

Následující tabulka prezentuje použité zdroje dat a rovněž jména osob zodpovědných za získání dat.

Data a témata	Zdroj	Odpovědný za zpracování zdroje
Porovnání výdajů do oblasti sportu zemí Evropské unie	Study of public and private financing of sport in Europe (2008) Studie vytvořená u příležitosti francouzského předsednictví EU.....	Kejval Jiří
Výdaje regionů (krajů) a obcí v České republice	Vlastní sběr dat	Jon Miloš
Olympijské výsledky OH 2002 - 2008.....	Mezinárodní olympijský výbor (www.olympic.org)	Kejval Jiří

4.4 Použitá metodologie a doplňující komentáře

4.4.1 Studie francouzského předsednictví jako hlavní zdroj dat

Data umožňující transparentní a věrohodné porovnání výdajů na sport mezi zeměmi Evropské unie v podstatě neexistují. Autorský tým ji identifikoval jako nevhodnější studii, která si dala za cíl porovnání ekonomických aspektů sportu mezi zeměmi Evropské unie. Jedná se o „Study of public and private financing of sport in Europe“ (Studie o veřejném a soukromém financování sportu v Evropě).

Tato studie byla organizována a vyhodnocena francouzským týmem v průběhu francouzského předsednictví.

Studie byla dokončena v roce 2008 a pracuje s daty za rok 2005.

Tato studie byla použita jako zásadní nástroj pro porovnání Česka s ostatními evropskými zeměmi.

Jako vstup do této analýzy byly použity údaje týkající se veřejného financování (ať již údaje primárně poskytnuté respondenty nebo údaje dopočítané – viz následující odstavec).

4.4.2 Úpravy dat a dopočítání chybějících dat v oblasti veřejných výdajů

Studie vznikla jako vyhodnocení odpovědí vládních zaměstnanců na rozsáhlý dotazník (20 stran). Je zřejmé, že vyplněné dotazníky došly v různé kvalitě a zejména v různé kompletnosti. Kvalitu posuzovat lze těžko, kompletnost na druhou stranu je jasně viditelná a studie se o ní jasně zmiňuje. Třináct zemí doručilo dotazník jako kompletně vyplněný. U zbývajících zemí Evropské unie byly údaje vypočteny na základě proporcí a závislosti identifikovaných údajů dílčí analýzou obdržených kompletních odpovědí. V oblasti veřejných výdajů se vždy jednalo o dopočet výdajů na úrovni tzv. local authorities neboli regionů, což konkrétně platilo pro Španělsko, Itálii, Řecko, Irsko, Lotyšsko, Rakousko a rovněž Českou republiku. Pro porovnání byla použita „francouzská“ metodika, která je odlišná od metodiky výpočtu veřejných výdajů v kapitole 3. v České republice. V oblasti soukromých výdajů byly dopočítávány výdaje firem a domácností.

Belgie byla celkově z porovnání vyjmuta, neboť poskytla data pouze za vlámskou část.

4.4.3 Výdaje na úrovni regionální a obcí („Local authorities“)

Autorský tým se rozhodl dopočítat údaj o výdajích na úrovni regionů a obcí a doplnit toto ke všem zemím, které tento údaj ve svých dotaznících nevedly. Metodika použitá ve francouzské studii je odlišná od metodiky, kterou byly počítány veřejné výdaje v kapitole 3. Tým se rozhodl pro dopočet využít francouzskou metodiku, při které došlo v případě České republiky, k odlišným veřejným výdajům než je uvedeno v kapitole 3. tohoto materiálu. Naopak jsme tímto získali porovnatelné údaje v rámci EU studie.

Údaj byl dopočítán na základě vysledovaného poměru 11,9 / 24,3 (vycházející z francouzské studie) mezi vládními výdaji a výdaji na úrovni regionů a obcí u zemí, které oba údaje poskytly v odevzdaném dotazníku.

Dopočítaný údaj byl dále ještě upraven poměrně podle počtu obyvatel a síly ekonomiky (HDP) dopočítávané země oproti průměrnému HDP a průměrnému počtu obyvatel 13 zemí, jež odevzdaly dotazník v plném znění.

Takto byl tedy dopočítávaný údaj vztažen k třem různým veličinám (k vládním výdajům, k počtu obyvatel, k HDP) což umožnilo autorskému týmu eliminovat potenciální nepřesnosti na minimum.

4.4.4 Otázka podchycení výdajů do sportu ze stran monopolních sázkových společností

Není zcela zřejmé, jak studie s těmito výdaji pracuje. Z formulací datového dotazníku se lze domnívat, že respondenti tento údaj spíše nedodali. V každém případě žádný z poskytnutých údajů za Českou republiku neobsahuje toky z loterijních společností.

4.4.5 Vládní výdaje v porovnání se sportovní úspěšností na OH

Zde autorský tým porovnal výši vládních výdajů s medailemi, které jednotlivé členské země EU získaly na posledních 2 letních a 2 zimních olympijských hrách. Mezi hodnotou medailí nebyl rozdíl – tj. jedná se o prostou sumu zlatých, stříbrných a bronzových medailí za v Pekingu 2008, Turíně 2006, Aténách 2004 a Salt Lake City 2002.

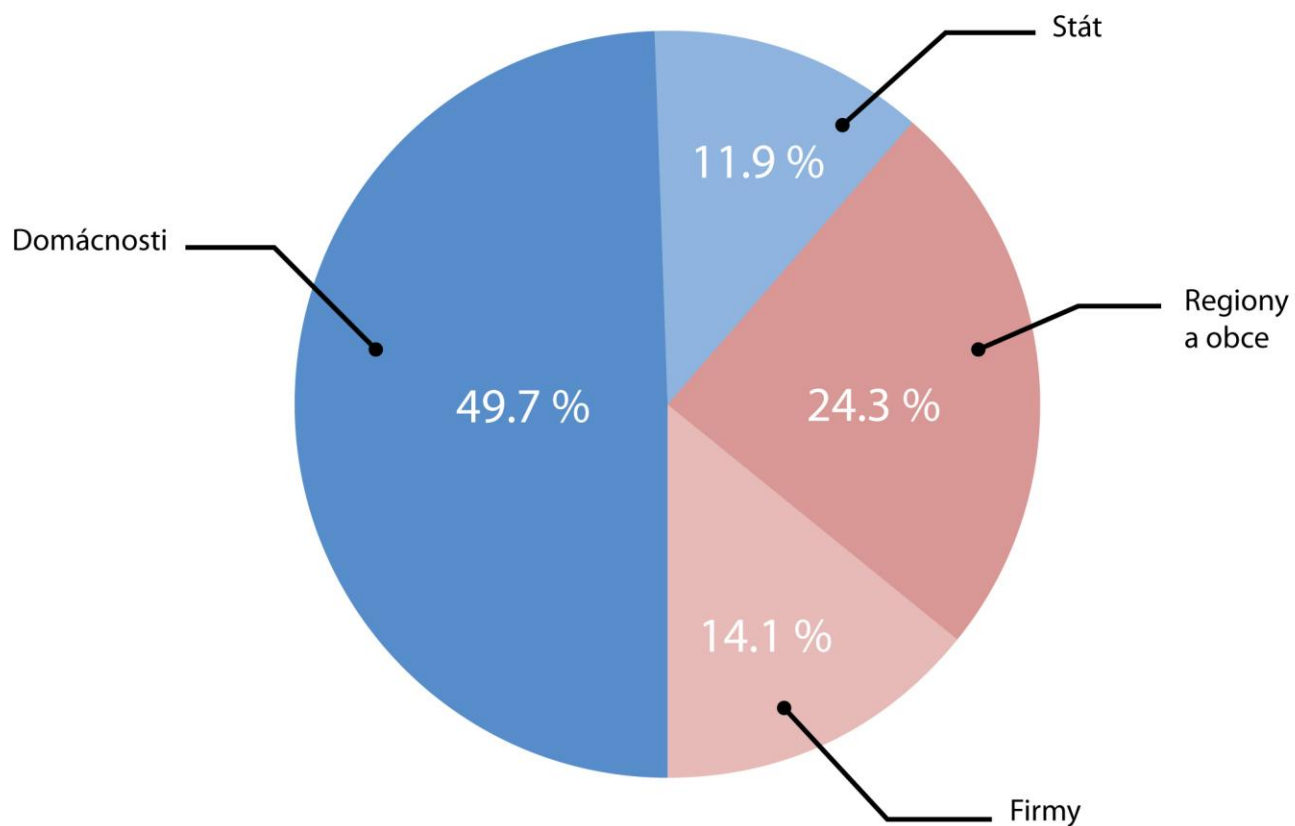
4.4.6 Studie EU-Sport office a ENGSO

Tato studie byla vzata do úvahy pouze jako doplňkový konzultační materiál. Byla vypracována pracovištěm EU-Sport office, který byl od roku 2008 přejmenován na EOC EU-Sport office (EOC = Evropský olympijský výbor) Je však zřejmé, že francouzský tým (zaštiťovaný francouzským předsednictvím EU) dokázal získat kvalitnější a lépe definované datové vstupy než tým nevládní organizace ENGSO.

5 Přínos sportovního prostředí pro státní rozpočet

5.1 Výsledky – grafické vyjádření

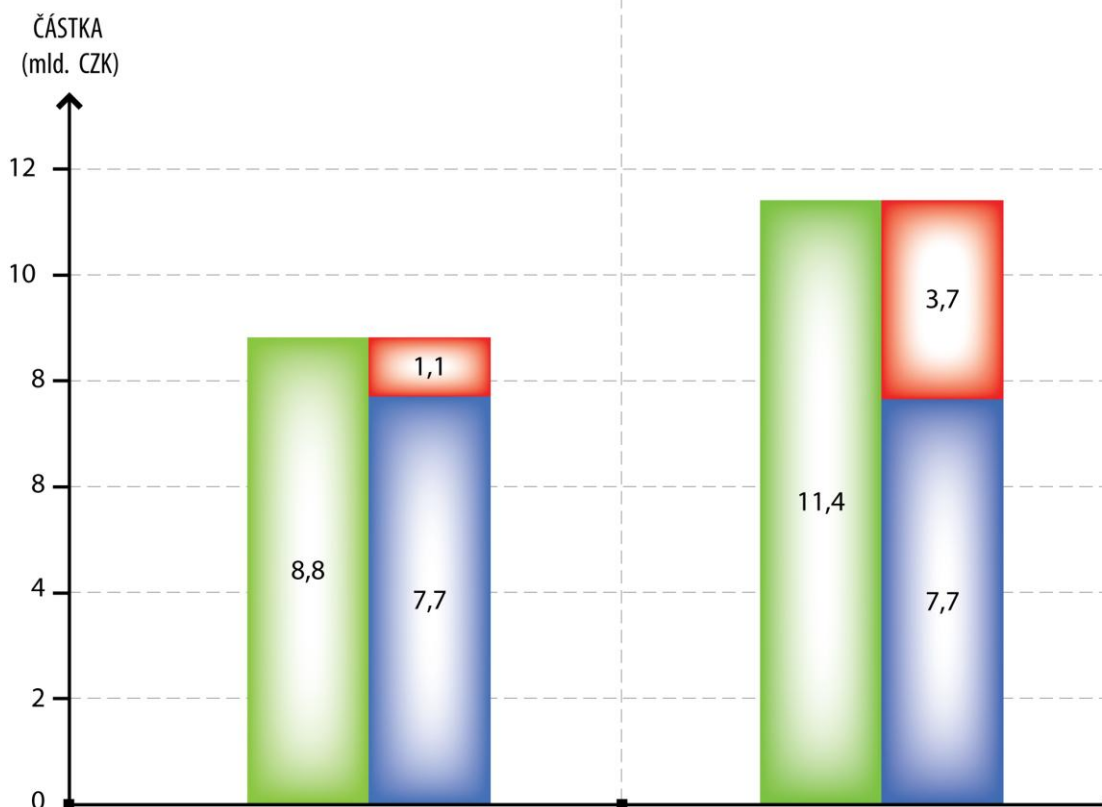
5.1.1 Struktura financování sportu podle francouzské studie „Study of public and private financing of sport in Europe (2008)“

5.1.2 Výsledný pozitivní efekt sportu pro státní rozpočet

**KALKULACE OPÍRAJÍCÍ SE O ÚDAJE
ZE STUDIE FRANCOUZKÉHO
PŘEDSEDNICTVÍ**
VELIKOST SPORTOVNÍHO
TRHU V ČR 46,3 mld. CZK

**KALKULACE OPÍRAJÍCÍ SE O ÚDAJE
Z BÍLÉ KNIHY SPORTU
A EKONOMICKÉHO FÓRA DAVOS**
VELIKOST SPORTOVNÍHO
TRHU V ČR 60 mld. CZK

- ODHADOVANÝ PŘÍNOS SPORTU PRO STÁTNÍ ROZPOČET (MLD CZK)
- CELKOVÉ VEŘEJNÉ VÝDAJE STÁTU NA SPORT (VLÁDA, REGIONY, OBCE, LOTERIE) ZA ROK 2008
- ČISTÝ PŘÍJEM DO STÁTNÍHO ROZPOČTU ZE SPORTOVNÍHO PROSTŘEDÍ

5.2 Výsledky – komentář

Na začátku této kapitoly si kladl autorský tým otázku, zda je sport čistým příjemcem anebo plátcem pro státní rozpočet. K tomu bylo zapotřebí stanovit objem sportovního trhu. K tomuto autorský tým vycházel z dvou zásadních materiálů – francouzské studie, která vypočetla, že průměrný výdaj na obyvatele a rok na sport je 177 EUR a z evropské studie Bílá kniha o sportu, kde je objem sportovního trhu ČR propočten na 2 procenta z HDP. Na základě těchto studií se autorský tým dopracoval k velikosti sportovního trhu v roce 2008 v intervalu 46 až 60 mld. CZK. Vnímáme daň z přidané hodnoty jako klíčovou příjmovou stránku státního rozpočtu a pro tento případ budeme abstrahovat od veškerých dalších daní plynoucích ze zaměstnanosti, spotřebních daní a daní z příjmu. Za výše uvedených předpokladů se příjmy do státního rozpočtu ze sportovního prostředí pohybují v intervalu 8,8 až 11,4 mld. CZK. Oproti výdajům za státního rozpočtu na sport, které dosahují v absolutní částce pro rok 2008 7,7 mld. CZK. Z tohoto vyplývá, že sportovní prostředí je čistým plátcem do státního rozpočtu se saldem 1,1 až 3,7 mld. CZK.

Nepřímá a v této analýze nevyčíslená přidaná hodnota sportu, jako součást sdělení této kapitoly, je výše znižovaný vliv na snižování nákladů na zdravotní péči a Evropskou komisí uznaná ekonomická hodnota dlouhodobé soustavné práce dobrovolníků ve sportu, které jsou vyčíslovány v různých studiích.

5.3 Použitá literatura a zdroje dat

Následující tabulka prezentuje použité zdroje dat a rovněž jména osob zodpovědných za získání dat.

Data a témata	Zdroj	Odpovědný za zpracování zdroje
Odhad průměrného výdaje na sportovní zboží a sportovní služby na 1 obyvatele EU. Celková struktura financování sportu (podíl státu, regionu a municipalit, firem, domácností)	Celková struktura financování sportu (podíl státu, regionu a municipalit, firem, domácností) Study of public and private financing of sport in Europe (2008) Studie vytvořená v průběhu francouzského předsednictví EU	Kejval Jiří
Odhad kolik % HDP je generováno sportem	Bílá kniha o sportu Komise EU (2007)	Kejval Jiří
Ekonomický rozměr sportu	Makroekonomische Effekte des Sports in Europa (2006)	Kejval Jiří
Ekonomický rozměr sportu	Ekonomické fórum Davos (2009) /*	Kejval Jiří
Efekt sportu na státní rozpočet	Ladislav Malý - Sport a ekonomika státu (Sborník příspěvků, 2006)	Kejval Jiří
Národní studie o vlivu sportu na sociální a ekonomickou sféru.	Studie Social and Economic Value of Sport in Ireland (2005, The Economic And Social Research Institute)	Boháč Jan
Význam sportu a ekonomiky	The Aarhus Declaration on Voluntary Work in Sport	Boháč Jan

* <http://www.euractiv.com/en/sports/davos-underlines-economic-value-sport/article-179279>

5.4 Použitá metodologie a doplňující komentáře

Problematika výpočtu celkového efektu sportovního odvětví pro oblast sportu je objektivně složitá. Výpočet je možné provést jedině na základě mnohých zjednodušení a mnohých předpokladů.

Autorský tým si vytkl za úkol použít alespoň dva různé postupy a porovnat dosažený výsledek analýzy.

Cílem analýzy rozhodně není dělat kategorické závěry – na to je daná problematika příliš komplexní. Cílem je ovšem jasně naznačit výsledný efekt a např. odstartovat následnou analýzu zaměřenou na toto téma.

5.4.1 Metoda opírající se o údaje ve francouzské studii „Study of public and private financing of sport in Europe (2008)“

Autorský tým se opřel o zásadní údaj uvedený v této studii, a to že průměrný Evropan utratí za sportovní zboží a služby 177 EUR ročně. Následující tabulka naznačuje použitou logiku výpočtu.

Studie francouzského předsednictví	Poznámka autorského týmu	Zdroje
Výdaje na osobu v ČR € 177.00	■ Tento údaj je výsledkem průměru údajů poskytnutých 13 zeměmi z EU.	■ Minister for Health, Youth and the Voluntary Sector. Study of public and private financing of sport in Europe (2008) "Such spending, which relates to the purchase of goods and services stands at 177 EUR per inhabitant von average".
Počet obyvatel ČR 10 474 600		
Výdaje obyvatel ČR na sport v EUR € 1 854 004 200.00		
CZK/EUR 25	■ Použitý kurs (kde koruna je spíše nadhodnocena) vede ke konzervativnímu výpočtu.	
Výdaje obyvatel ČR na sport v CZK 46 350 105 000 Kč		
Sazba daně z přidané hodnoty 19%	■ Sazba daně z přidané hodnoty. Opomíjí se pozitivní efekt přímých daní, což opět vede spíše ke konzervativnímu výpočtu.	
Příjem do státního rozpočtu 8 806 519 950 Kč		

5.4.2 Metoda opírající se o údaje v Bílé knize o sportu (2007)

Autorský tým se opřel o zásadní údaj uvedený v této publikaci, a to, že sportovní odvětví v širším slova smyslu vygeneruje přidanou hodnotu, která odpovídá až 3.7 % HDP. Tento údaj je primárně čerpán z rakouské studie Die makroökonomischen Effekte des Sports in Europa. Autorský tým však kalkulace založil na konzervativnějším odhadu 2 procenta HDP, který zazněl na ekonomickém fóru v Davosu.

Bílá kniha o sportu/Ekonomické fórum Davos	Poznámka autorského týmu	Zdroje
HDP České republiky 3 000 000 000 000 Kč	■ Byl použit konzervativně laděný průměr.	
Část HDP generovaná "sportem" 2%	■ Bílá kniha o sportu cituje údaje z rakouské studie. Rakouská studie odhaduje, že hodnota GDP vygenerovaná sportem se pohybuje mezi 0.5% a 3.7%, v závislosti na definici kategorie "sport". Údaj 2% je spíše konzervativní a vede tedy ke konzervativnímu výsledku. Údaj 2% GDP generovaných sportem byl rovněž citován na ekonomickém fóru v Davosu v r. 2009.	■ Bílá kniha o sportu Komise EU (2007) .."sport v širším slova smyslu vytvořil v r. 2004 přidanou hodnotu ve výši 407 miliard EUR, která odpovídala 3.7 % HDP EU." ..."Die makroökonomischen Effekte des Sports in Europa (2006)"
Množství prostředků utracených za sport v CZK 60 000 000 000 Kč		
Sazba daně z přidané hodnoty 19%	■ Sazba daně z přidané hodnoty. Opomíjí se pozitivní efekt přímých daní, což opět vede spíše ke konzervativnímu výpočtu.	
Příjem do státního rozpočtu 11 400 000 000 Kč		

5.4.3 Studie Ladislava Malého „Sport a ekonomika státu“

Autorský tým se rovněž seznámil se studií Ladislava Malého „Sport a ekonomika státu“ publikovanou v rámci Sborníku příspěvků z konference „Postavení, organizace a financování sportu v České republice“. Tato analýza rovněž dospívá k závěru, že sport je z hlediska státních financí v pozici čistého plátce.

5.4.4 Závěr

Autorský tým se shodl na závěru, že i přes obtížnost identifikace dostupných dat se cíle studie podařilo naplnit. Jedná se právněpodobně o první celistvý pokus o zmapování velikosti sportovního trhu a jeho přínosů pro státní rozpočet. Autorský tým konstatoval, že zjištěný stav, díky použitým metodám (konzervativní přístup), odpovídá reálné situaci a nevytváří nadhodnocené závěry.

V souladu s konstatováním autorského týmu této analýzy v úvodní kapitole, i Evropská komise si je vědoma deficitu objektivních a jednotných dat pro analýzu a hodnocení ekonomické funkce sportu. V souvislosti se zařazením sportu do pojmenovaných oblastí priorit EU v Lisabonské smlouvě a tím vyvstávající potřebou sledování dat je Evropskou komisí připravována jednotná metodika statistického sledování (Statistical Definition on Sport, současný pracovní název „Vilnius Definition on Sport“). Sběr dat v rámci EU by se měl promítat v údajích EUROSTAT od roku 2012. Do této doby nelze dostupnost kvalitnějších vstupů pro srovnávací analýzy ve sportu předpokládat.

Analýza financování sportu v České republice
shrnující verze

Materiál vypracovali ve spolupráci:
Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy a
Český olympijský výbor,
16. dubna 2009
MŠMT, ČOV © 2009